

Б. П. Яценко

Клівленд

КЛІВЛЕНД (Cleveland) – місто у штаті Огайо, США. Знаходиться на пд. узбережжі оз. Ері. Насел. 431,9 тис. осіб (2008; міська агломерація – 2,2 млн осіб). Бл. 50 % становлять афроамериканці і бл. 5 % – іспаномовні. Важливий комунікац. і пром. осередок США. Діють підприємства важкої, автомоб., електротех., текстил. пром-стей. Серед музеїв – Клівленд. істор. товариства, мистецтв; театрів – «Караму» (1915; найдавніший афроамер. театр США), «Плейгаус-сквер». Аеропорти: «Гопкінс» (міжнар.), «Берк». Засн. 1796 експедицією на чолі з генералом М. Клівлендом. Знач. екон. розвиток розпочався 1832, коли К. став кінц. пунктом судноплав. каналу між оз. Ері та р. Огайо. Від 1836 – місто. У 2-й пол. 19 ст. – важливий залізнич. вузол.

Перший українець С. Бондар прибув до К. 1884. Згодом у місті почали оселятися ін. українці із Закарпаття та Галичини. Спочатку переважали закарпатці, які створили греко-католич. парафію св. Івана Хрестителя. Згодом з'явилися парафії РПЦ. 1902 засн. Братство св. Петра і Павла, яке дало початок греко-католич. парафії з однойм. назвою (1910 збудовано церкву). 1924 постала укр. православна парафія св. Володимира (1967 збудовано нову церкву в Пармі). У міжвоєн. період у місті існували Укр. нар. дім (засн. 1919), Укр. банк, 4 укр. школи (зокрема 3 вечірні). Діяли хор, низка т-в (10 відділів Укр. нар. союзу, відділ «Провидіння», 2 відділи Союзу українок Америки, Укр. злучена організація (засн. 1928), крайова Укр. профес. асоц. (засн. 1933, голова О. Малицький). Існував Укр. нац. скансен із пам'ятниками св. Володимиру, Т. Шевченку, І. Франку та Лесі Українці. 1915 у К. засн. Укр. федерацію комуніст. партії (видавала до 1918 г. «Робітник»). Діяли Організація держ. відродження України, «Січ». Відкрито школу танців В. Авраменка. Також К. був центром лемків. руху в США. Активна повоєнна імміграція переміщених осіб зумовила виникнення нових греко-католич. та православ. парафій, а також організацій, низка яких функціонують і нині: Ліга укр. молоді Пн. Америки (відновила діяльність 1946), Братство УСС (1953–93), Братство колиш. вояків УНА (від 1951), Товариство вояків УПА ім. Р. Чупринки (від 1952; має власну ділянку на цвинтарі св. Петра і Павла з пам'ятниками воїнам УПА), академ. громада «Зарево» ім. П. Орлика (1950–63), Товариство укр. студіюючої молоді ім. Міхновського (від 1962), Об'єдн. демократ. укр. молоді (від 1951), «Пласт» (від 1949), Спілка укр. молоді (від 1952), Учител. громада (1965–80), товариство «Самопоміч» (від 1956), Укр. кредитна спілка «Основа» (від 1964) та ін. З'явилися нові відділи Союзу укр. жінок (6), Укр. нар. союзу (10), а також відділ Організації

оборони чотирьох свобод України (1947) та ін. Відкрито школи українознавства товариства «Рідна школа», ім. Т. Шевченка при парафії св. Володимира (1955). Засн. хор «Дніпро» (1955, диригент Є.-О. Садовський), школу бандури ім. Г. Китастого (1983), спортивне товариство «Львів», Карпат. лещетар. клуб (1963). Також діяли відділи Укр. лікар. товариства Пн. Америки (від 1953), Товариства укр. інж. Америки (від 1954), НТШ (від 1956), Учит. громада (1965–80-і рр.). 1952 з ініціативи [Л. Бачинського](#) відкрито Укр. музей-архів (його кер. до 1977). У К.–Пармі 2003 відкрито почесне консульство України під керівництвом А. Футея. Серед відомих українців, які жили чи працювали у К., – Я. Волянський, М. Малецький, М. Задорецький, о. Д. Гресько, о. І. Тилявський, о. І. Наконечний, Т. Шмаґала, В. Радзикевич, М. Курах, [Г. Китастий](#), [З. Винницький](#), В. Ліщинецький, В. Волянський, І. Фур, Б. Футей, М. Пап, М. Попович, [С. Кікта](#), [Я. Барнич](#), О. Фединський, [М. Дейчаківський](#), [Д. Гординська-Каранович](#), С. Воляник та ін. За переписом насел., 2000 у К. мешкало 23,7 тис. українців (за ін. даними – понад 40 тис., оскільки під час перепису частина визначилася як росіяни, словаки, карпаторусини, угорці).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Клівленд / Б. П. Яценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8456>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).